

«ἐγγέουσιν ὑγρόν τι, ἀμπα δὲ ἀποθέτουσι καὶ τὰ
ώστα των». (Τὸ παιδί περιμένει: ἀμπα ἀποθέσουν τὰ
ώστα των, τι κάνουν ὕστερα;)

«χρησιμεύει πρότεινος φήνην πυρός».

«τὰ ώδε χύτοῦ εἶναι μεγάλα ὡς πίσαν». (Τὸ πα-
δὶ σκέπτεται πώς ἔθιεται ἵσως νὰ πῆ μαῦρα ὡς πίσα).

«τοῦ $\frac{4}{5}$ δὲ σχηματισθέντος ἐκ τῆς μονάδος, λη-
φθέντος τοῦ πέμπτου αὐτῆς τετράκις....»

«Δεδομένων δύο συμμιγῶν, ὡν δὲ ἔτερος (π. χ. δ
β') εἶναι: ἡ τιμὴ τοῦ ἔτερου (τοῦ α'), πρὸς εὑρεσίν,
τῆς τιμῆς τῆς ἀντιστοιχούσης εἰς τὴν μονάδα οίας,
δῆποτε ὑποδιαιρέσεως τοῦ ἔτερου τούτου (τοῦ α'),
διαιροῦμεν τὸν συμμιγὴν (β', οὅστις εἶναι ἡ τιμὴ τοῦ
ἔτερου α'), διὰ τοῦ ἔτερου τούτου (α')....».

"Ολα αυτά τα δικαιώντια είναι άπο διδακτικά βιβλία έγκεκριμένα Καὶ οὐτερχ μιλοῦμε — συγγράμη γιὰ τις βριτικές έκφρασεις — μιλοῦμε γιὰ παιδαγωγική! Χωρὶς νὰ είναι κανεὶς παιδαγωγός, καταλαβαίνεις ότι δὲν μπορεῖ νὰ υπάρξῃ άγωγὴ παιδιών μὲ γλώσσα άμιλλη. Καὶ καταλαβαίνεις άκουμη, ότι τὸ παιδί σπουδάζει ἀριθμητική γιὰ νὰ μαθῇ ἀριθμητική, σπουδάζει ιστορία γιὰ νὰ μαθῇ ιστορία, καὶ ότι τὸ καθένα ἀπ' τὰ μαθήματα ἔχει δικό του σκοτό, καὶ ότι δὲν είναι δύνατο η παιδαγωγική νὰ παραγγέλῃ νὰ μεταχειρίζομαστε τὰ δικαιούμενα ως οργανα γιὰ νὰ διδαχούμε γλώσσα.

Πάσχουμε κ' ἔπω ἀπὸ περίσσειας σορῆς καὶ ἀπὸ
ἔλλειψης περιτηρητικοῦ Εἴμαστε ἀπορροφημένοι ἀπὸ
ἕνα κατὰ συνθήκην ἴδανος, πού μάζε ἐμποδίζει νὰ βλέ-
πουμε κάτι πολὺ ἀπλό καὶ φανερό παράγυα.

Οι εὐρωπαῖοι: σοφοί ποὺ μᾶς μεταδίδουν τὰ φῶτα
τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης δὲν καθησαν βέβαια
νὰ ἔξετάσουν τὴ δική μας τὴν περίπτωση γιὰ νὰ
μᾶς δώσουν τὶς ἀνάλογες παραγγελίες. Προϋποθέτουν
πάντοτε οἱ ἔνθρωποι, ότι: Ἐνας ποὺ σπουδάζει μιὰ
ἐπιστήμη, δταν θὰ πάῃ νὰ τὴν ἐφαγμόσῃ, θὰ κυ-
τάξῃ πρώτα νὰ ἰδῇ τὶ συμβάλλει τριγύρῳ του. 'Αλλὰ
εμεῖς δὲ βλέπουμε. Μᾶς ἔχει ζαλίσει ἡ φλόγα του
ἀρχαίου κόσμου, καὶ πέσαμε ἀπόχνως σὰν πεταλοῦδες
καὶ καιγόμαστε.

Ακούεται καμιαὶ φορὰ καὶ τούτη ἡ γνώμη : Τὸ καλλίτερον εἶναι νὰ ἀφήσωμεν τὴν γῆθεσσαν νὰ ἔχουμεθήσῃ τὴν φυσικήν της ἐξέλιξιν, νὰ μὴ τὴν σύρωμεν οὔτε πρὸς τὸ ἐν μέρος οὔτε πρὸς τὸ ἔτερον. "Ομορφη γνώμη. Μονάχα νὰ μὴ λησμονοῦμε διὰ θὲ τὴν ἐφαρμόσαμε, ἡ πρώτη μας δουλιὰ θὲ εἶναι νὰ μείνουμε πάντα ἐδῶ. Επομένως διατάσσουμε

ἐκεῖμέσα ἐναντίον κάθε ζωντανοῦ γλωσσικοῦ στοιχείου δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ λέγεται ἐξέλιξη φυσική. 'Α- καμάτης στὴ γλώσσα τοῦ ἔθνους σημαίνει τεμπέλης· στὴν «φυσικὴν ἐξέλιξιν» τοῦ σχολείου ἀκάματος σημαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. "Αμα θὰ πῆ ἄμα· στὸ σχολεῖο θὰ πῆ συγχρόνως.

('Ακολουθεῖ)

ΕΛΙΣΑΙΟΣ ΓΙΑΝΙΔΗΣ

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

*Μακριά, μέσα στον μέλλοντος την ἄφταση τρεχάλα,
βλέπω νεφάλι φαλαγδό κάποιου σοφοῦ σκυμμένου.
Μπρὸς, τὸ παιδί του σπαρταρῆ, μουγκολέσει μέσα στὸ αἷμα,
κ' ἀκέντης ἀδέάτως εὐθέτης μηδὲ καὶ γεῖτον.*

κ' εκεῖνος, ἀδιάφορος, σκίζει μναλό καὶ γεῦρα.

—Δεν είναι καθίμα; τον ρωτώ. —Γιατί; Γάλ μιαν ἀλήθεια,
λέγων κυντάρων συντροφιὰ ποὺ θὰ χωρίσῃ ὁ ζάρος
γιατί νὰ μη χωρίσω έγώ; —Κι αν σου ξεπύγη η ἀλήθεια;
—Θὰ πῶ πώς είναι πελφαμα ποὺ μοῦ κοσιτζει λέγο.

Α. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΣ

ΣΤΟΝ ΑΥΛΟΓΥΡΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

— Γιὰ ἔνα λιανοτρόπουδο.

— Λεξικὰ ὅλοι τους !

Καλοκαιρινό ήλιοβασίλεμα, άπανεμιά. Τό πολεμικό καράβι, τό ιστορικό μας μπρίκι, που δεν τού λερώθηκε ποτέ ή καθέρια κυυθέρτα χρόνη καρβουνών, μηδὲ τού μόλεψε τόν ποιητικόν άερα ή σεντίνα της μηχανῆς, άπαλισάλευς άφαγμένο στὸ Φάληρο, άρροδο. "Όλη μέρκ είχε άλωνίσει τὸ πέλαγο μὲ ναῦτες τῆς Θωρηγτῆς Μοίρας. γιὰ νὰ κάνουν κι αὐτοὶ γυμνάσια χρέμνων, καὶ τώρα, μετά τὸ δεῖπνο, καράβι· καὶ πλήρωμας ἀνέσαιναν ξεκούραστα. "Αξαφνα άλλαζε τὸ καμπούνι· είχε προστάξει δὲ αξιωματικός, καὶ βέρεσε αδιασκέδαστο. "Εγείνε δὲ κύκλος στὴ στιγμὴ γύρω στὸν τραχγουδιστὴ τοῦ καραβιοῦ, τόν καλλίφων ἐπιτυχιούχο (έτσι· τὰ κατάφερε ἡ δασκαλικὴ σοφία νὰ λέγῃ τὸ υκυτικὸ τὸν «πειγιούντια»), κι απέστρεψε άκουστικά τοὺς άνυπαρκία

„Θέλω νὰ σὲ ζωγραφίσω στῆς μαῖστρας τὸ πηγνό,
„Νῷ σὲ κάνω μετζαρόλι, γιὰ νὰ μὴ σὲ λησμονῶ»

Κατινόύλα, πού ποτέ σου δὲν μποροῦσες νὰ μαντέψῃς ἀπαρχῆς πῶς θὰ πάρη τὸ ταῦθε φέρσιμό σου ἢ τὸν ταῦθε σου λόγο. Τὰ ἡζεῖσε καὶ βέβαια, καθεμερνὰ τάναμελετοῦσε, τάνιστοροῦσε μὲ τὸ νοῦ της, τὰ χάραξε στὸ μυαλό τη; καὶ σὰν εἰκόνες, σὰν κάδρα χρωμοζώντανα τάναπερνοῦσε ὡς καὶ τὴ νύχτα στὰ ὄντερά της, ὅσα ἔκανε γι' ἀφτή, ὅσα ἔκακλουσθοῦσε νὰ κάνῃ δὲ Ἀντρέας. Μὰ τὸ πρώτο πρώτο τη; αἰστημα, ἔνα βαθί, ἀκατανίκητο σαστισμα Τζένας. Πῶς εἶναι δυνατό, ἔνας τέτοιος καὶ τόσος ἀφέντης νὰ φροντίζῃ ἔτσι γιὰ ἔνα φτωχόπαιδο, γιὰ ἔνα ὄντο παραιτημένο, γιὰ ἔνας ὁρφανό, πού περπατοῦσε στοὺς δρόμους τῆς Κερυαρίας μὲ τὰ κουρέλλια; "Υστερίες ἀπὸ τὸ σκοτισμα ἡ καὶ συντροφικά, διθυμός. Θύμ μων μὲ τὸν ἀφέντη, κι ἀλήθεια πολλές φορὲς ἀνυπομονοῦσε ἡ Κατινόύλα, ἔλεγε νὰ τὴν ἀφήσουντας μόνη, νὰ τρώη στάκκουμπιστήρι, νὰ μὴν ἀνεβαίνῃ δὲ Κύριος στὴν κάμερη της καθὼς στιγμή, νὰ μὴν ἐρχεται στὴν θερμομέτρημα, νὰ μὴν τὴ βασανίζουνε, κ' ἔκλαιγε, συχνὰ τὴν πιάνανε καὶ τὰ νέβρα της. Γιατί τάχα; Γιατί ντρεπτάνε μήπως κι δὲ Κύριος, δὲ λατρεμένος της, ξεπέση, μήπως δὲν τοῦ ἀπομείνῃ καιρὸς νὰ ἔργαστη, τώρα πού ἀνάξια τοῦ βάγκου του καὶ τῆς μεγάλης του τῆς δουλειᾶς, καταντοῦ-

Τὸ τραγούδησαν κ' οἱ ἄλλοι, αὐτὸς δῆμος ἦθελε νὰ τὸ ξαναπῆ· καὶ γιὰ νὰ μὴν τὸ βαρεθεῖνε τὰ παιδιά που θὰ τέκουνταν καὶ δεύτερη φορά, ἔκανε μιὰ μικρή ἀλλαγή· ἐνήγαλε τὸ «μεντζαρόλι» καὶ τραγούδησε πώς θὰ κάνῃ «κοντραφλόκκο» τὴν ἀγαπημένη του, γιὰ νὰ μήν τὴν ἱησμονήσῃ. Γέλασαν οἱ ἄλλοι, τοὺς ἤρεσε ἡ ἀλλαγή, τὸ βρῆκε κι αὐτὸς παιγνίδι, καὶ δός του δέκα, δώδεκα φορὲς τὸ ἰδιο τραγούδι· μὲ κανούρια ἀλλαγή· τὴν ἔκαμε καὶ σταυτζαβέλα τὴν ἀγαπημένη του, καὶ βελαστράλι, τουρκεττίνα, παροκκέττο, σακκολέέχ, καντραμπράττο, μαντιζέλο, βαρδαλάντζα, βαρδαμάνα, σακκοράφα καὶ ληγαδούρα ἀκόμα. «Αυταὶ τοῦ κατέβηκε δῆμος; νὰ τὴν πῆ καὶ «ποδεῶνα» — εἶχανε ζαλιστῆ τοῦ κακομοίρη ταύτια νάκονε δλημερίς σὲ καθεὶς βόλτα τὸ πρόσταγμα «ποδεῶνας ἐπιχρον!» — τὸν κακπέλλωταν οἱ ἄλλοι γιὰ τὴν ἐλληνικούρα του. «Αἴντε βρέ!»

Λαχτάριζα νὰ μπῶ κ' ἐγὼ στὴν εδιασκέδασην
νὰ πάω σιμά στὸν τραγουδιστή, νὰ τοῦ σφυρίξω κ.,
ἄλλες ἀλλαγὲς ποὺ ἔθεται γύρω μου, ὅπου κι ἀν
ἔπεφτε τὸ μάτι μου στὸ καρέκι. Μά ἔλα ποὺ δὲ μ'
ἀφῆνε ἡ πειθαρχία, ὁ μικρὸς βαθύρος ποὺ εἶχε κ'
ἐγὼ τότε στὸ ναυτικὸ καὶ μὲ κρατοῦσε δεμένο σὰν
τὸ μουλάρι, μήν τύχῃ κι ἀνακατωθῶ οὕτε μὲ ταχ-
λογα, τοὺς ἀξιωματικούς, οὕτε μὲ τὰ γαϊδούρια,
τοὺς ναῦτες . . .

Τί νόστιμες ὅμως ἀλλαγὴς καὶ ποικιλίες ἀπὸ παροξύτων τετρασύλλαβη ποὺ χωροῦνται ἐκόμια ἢ στιχοῖς, ὅλες παρμένες ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ καρδιῶν, τὴν ζωὴν ποὺ θρέψει καὶ μεγαλώνει καὶ δυναμώνει τόσον λόγῳ, ἀπ' ἑκοντά ἔτης Ρωμαιοσύνης!

Αρχίζεις ρέπτη παννική και βρίσκεις τὸ σταυρογάζει, τὸ τσαμαντάλι, τὴν ἀμφόρα, τὴν μπασσογάμπικ, τὴν καρδιούνιέρχ, τὴν κουρτελάτσα, τὴν σκουπαμάρα. Τραβάς στὴν ἀρματωτιά μὲ τὸ παραξάρτι, τὸ παταράτσο, τὸ φιλαδόύρι, τὸ σκουλαρίκι, τὸ βερδάραφόγο, τὸ μπατικούλλο, τὸν πασσαδόύρο, τὴν βαρδαβέλχ, τὴν μπουταφόρα, τὴν καντηλίτσα, τὴν σερραχμπούνια, τὸν καπουτσίνι, τὸ μαραχφούντι, τὸ παντερόλι. Πιάνεται ρέπτη τζιλιπουρά, μὲ τὸ χολομπίρι, τὸν τεσταμούρο, τὸ ἀλυπορέττο, τὸ κιορηπκούνι. Πάξ να δουντάρης ή νὰ σχλπάρης κι ἀκοῦς τὸ χργανέλλο, τὸ μανουβέλλο, τὴν μαναβέλλα, τὴν καστανιόλα, τὸν καβοτύρη, τὸν πεσκαδόύρο, τὴν μαραβίλια, τὸ παλαμάρι. Γυρίζεις στὰ σερνάμενα και δένεις τὴν σχλαμάστρα, τὴν πορτογέζη, τὴν μπαρμπαρέστα. Κατεβαίνεις στὴ σκηνηπεζία, και βλέπεις

đều sống sót, ném xác mìn và tên Kípoto

Μά τη περιφράνεια ἔκεινη δὲ βριστούσεις ἀπὸ τὸ συνηθίσμένοι, πρόστυχο κ' ἐγώιστικο φιλότιμο· πήγαζε ἀπὸ τὰ σπλάχνη τῆς βριθία· "Ηὔερε ή Κατινούλα." Ηὔερε τι τοῦ εἴτανε τοῦ 'Αντρέα καὶ "Ολια." Ολα, δλατά τὰ ηὔερε, τὸ πῶς ζούσε ἀδιάκοπα μὲ τὴν ἑβρυγέτρωτην, μὲ τὴν Κυρία, τὸ πῶς τῆς κουβέντιαζε στὸ ἐργαστήρι, τὸ πῶς τῆς καθιέρωνε κάθε του λογισμού. Γλήγορα μάλιστα πῆρε υποφία πώς γιὰ τὸνομα τοῦ ἀγγέλου της, μὲ τόση δύναμη, μὲ τόση θέληση, πολεμοῦσε νὰ τὴ σώσῃ. "Οταν ἥρθανε στὸ Χαμονοκόρφι καὶ τὴν πῆγε ὡς τὴ λέφκη, διου ἀνέξαλρετ πήγαινε μοναχός του, κατάλαβε ή Κατινούλα πὼς γιὰ χατίρε της, γιὰ τὸ καλό της, κατέβηκε μαζί της τὸν ἀκρίβο, τὸν ἵερο του τὸ δρόμο, ἔτοι κάτι νὰ μυρίσῃ κι ἀφτή, κάτι νάπολαχψη, κάτι νάγγιζη ἀπὸ τὴν ὄνειρόπλαστή του παρουσία τῆς 'Ολιας, ἀπὸ τὴ θύμησή της. Στὴ στιγμή, δὲν εἶπε τίποτα ή καημένη· μὰ τὸ συλλογιστάνε κατάπι καὶ ἐλιώνε. Δὲν μποροῦσε νὰ τὸ πιστέψῃ πὼς σύγιανε ἀδεεφικά — φαντάσου! — ἡ ἔννοια τοῦ 'Αντρέα γιὰ τὰρσωστο δουλεικό μὲ τὴ λατρεία τῆς 'Ολιας στὴν ψυχή του. Ποιός τὴν πρόσμενε τέτοια τύχη; Δὲν εἶναι νὰ περιφραγεφτῆς; "Η νὰ σὲ πνέουνε ἀπὸ τὴ συγκίνηση

τὸν τροκωτήρα, τὸ ἀγκουρέττο, τὸ πιτροπίδι, τὸν πασσαμπάγκο. Βάζεις τὴν λαγουδέρα στὸ τιμόνι, ἀνεβαίνεις πάλι πίσω τὰ σκαλοπάτια, καὶ καθὼς ζυγώνεις στὴν μπευκκαπόρτα, σκοντάρεις στὸ μπαμπαδέλι, ἀκουμπᾶς στὸ παραπέτο, ἕκεῖ τὰ σαστίζεις ἐπὶ τέλους, ἀρπάζεις τὸ ποδοχάρι μὲ τὴν πίσσα καὶ πασσαλεύεις τὸν καλαφάτη!

Ιάντα θυμοῦμαι τὸ ναυτικό λιανοτράγουσδο καὶ τὶς παραλλαγές του, ἅμα κανένας ἀπὸ τοὺς φωτεῖ-
ρες, ποὺ ζεφυτρώνουν κριτικοὶ στὶς ἐφημερίδες, χωρὶς
νὰ διαβάζουν τίποτις ἄλλο παρὰ ἐφημερίδες, χωρὶς
νὰ-προσέξουν σὲ τίποτις ἄλλο παρὰ στὸ στενὸ λεξιλό-
γιο τῆς πολιτικῆς ἀρθρογραφίας, θγῆ καὶ μᾶς κοπα-
νίσῃ τὴν μπαγιάτικη κοινοτοπία : Ποὺ τὸ βρήκατε
αὐτό ; Ποιὸς τὸ λέει αὐτό : Πάτε καὶ φτιάνετε λέ-
ξεις ποὺ δὲν ὑπάρχουν ! Τί λέτε πῶς γράφετε τὴ δη-
μοτική, ἀφοῦ γράφετε λόγια ποὺ δὲν τὰ ζέρει ὅλος
ὁ κόσμος ; 'Εγώ (καὶ σ' αὐτὸ τὸ «έγώ» κρέμουνται
ὅλοι οἱ νόμοι καὶ οἱ προφῆτες), έγώ κύτο, κι αὐτὸ,
κι αὐτὸ δὲν τάκουσα ποτέ μου !

Ο κύριος ποὺ δὲν ἀκουστε ποτέ του «τῆς μαῖ-
στρας τὸ πηννὸν καὶ δὲν τὸ καταλαβαῖνει, τὸ βρί-
σκει φυσικώτατο ἀμά τοῦ γράψῃς «τὸ ἀκροκέραιον
τῆς μεγίστης», κι ἀς μὴν ἔχῃ εἰδηση τί πρᾶμα εἶναι.
Τοῦ λές πῶς ἐκεῖνος ποὺ γράφει ἡ μεταφράζει καὶ
ξέρει τὴ δουλειὰ του, δὲν ἔχει καμιαὶ ὑποχρέωση
νὰ τρέχῃ καὶ νὰ ρωτᾷ τὸν Α βουλευτὴν ἢ τὸν Β
μπακάλην ἢ τὸ Γ τραπεζίτην ἢ τὴ Δ κυρία τοῦ σα-
λονιοῦ ἢν τὴν ξέρῃ τὴν τάξιν ἢ τὴ δεῖνα λέξην, ἀλλὰ
πρέπει νὰ γνωρίζῃ αὐτὸς τὴν κυριολεξίαν καὶ νὰ τὴ
βάζῃ δόπου αὐτὸς βλέπει διτι πρέπει νὰ μπῇ, — καὶ
σοῦ θυμώνεις δι κύριος. — «Ξέρεις ἐσύ πιθτερα ἀπὸ μέ-
να; ἐγὼ γύρισα δῆλη τὴ Ρωμέλη καὶ δὲν τἀκουσα
ποτέ μου αὐτὰ ποὺ γράφεις ἐδῶ.» Ο κάθε Ρωμιός
— μιλῶ γιὰ τοὺς καθαρευουσιάνους — κρίνει τὴ γλώτ-
σα μὲ τὸ μέτρο τοῦ μνημονικοῦ του· καὶ δὲν κατα-
δέχεται οὔτε νὰ διαβάσῃ εἴτε νὰ ρωτήσῃ τὸν καλύ-
τερό του. Ο καθένας ἔχει γιὰ Λεξικὸ τὸν ἑαυτό
του . . .

Πότε ἐπὶ τελους θάπογχηση ἡ Γλῶσσα μας καὶ τὸ Λεξικό της; Εἴπα τὴν μεγάλη λέξη καὶ μ' ἔπικε-
σε ρῆγος, γιατὶ φαντάζουμε τί ἐπιστήμην καὶ τί ἑρ-
γασία, τί ζῆλος καὶ τί θρησκευτική εὐλάβεια χρειά-
ζεται γιὰ νὰ γείνῃ τὸ μεγάλο ἔργο! Καὶ σώνει τά-
χα ἡ ζωὴ καὶ τὸ χρονίσων ἐνὸς ἀνθρώπου; Βουνὸ^ν
ἄλσειςαιρό ἐμπρός του. "Ἄλλοι καλύτεροι ἀπὸ μένα

τὰ δάκρια; Γιατί τὸ καμάρι της ἔμοιαζε μὲ πλημ-
μύρα συμπονιάς καὶ βνωμοσύνης.

Τρομερὰ δύμας ἀνησυχοῦσε, ἀπάνω στὴ γαρά-
της, ἡ Κατινούλα, μήπως καὶ δὲν ἐπρεπε, μήπως
καὶ δὲν ταΐριαζε νὰ φροντίζῃ ὁ Κύριος γιὰ λόγου
της τόσο πολύ, μήπως κ' ἔκλεφτε τώρα ἡ Κατινού-
λα τὴν Κυρία, μήπως καὶ τῆς ἐπαιδεύει πρᾶξα δικό
της, τὸν καιρὸν καὶ τὴ σκέψη τοῦ Ἀντρέα. Γύρεβε
κάπως τὸ λοιπὸ νὰ διαφεντέψῃ ἀπὸ τὴν ἀρρώστια
της, ἀπὸ τὸν ἑαφτό της τὴν "Οὐλα, λέγοντας νὰ
μὴν τὴν προσέχουνε ὅπως τὸ κάνανε καὶ τὸ παρα-
κάνανε. Γιὰ τοῦτο καὶ θὰ θύμωνε κάποτες· γιὰ τοῦ-
το τὴν πιάνανε οἱ ἀντάρες. Μὰ ἡ Κατινούλα, κα-
θὼς συχνά οἱ γυναῖκες, ἀπ' ὅξω εἶδειχνε σίδερο κι
ἀπὸ μέσα εἴτανε καλάμι. Μ' ὅλους της τοὺς ζέθαρ-
ρους, παλληκαρήσιους, κάπως ἀλγυιστους κι ἀπό-
τομους τρόπους της, ἡ καλοσύνη της εἴτανε πρᾶξα
μοναδικό. Τὸ νοιῶθανε ως κι οἱ ξένοι, ως κι οἱ φί-
λοι ποὺ ἐρχόντανε σπίτι ἀς εἶναι καὶ μυστικοί. Πρόθυμη,
ἀπλὴ καὶ συμπαθητικά, σὰν τοὺς σερβί-
ριζε, σὰν τοὺς μιλοῦσε, κι ἀπὸ τὸ λόγο της κι ἀπὸ
τὸ φέρσιμό της ἐβλεπεις πώς ἡ καρδιά της συνεργοῦσε
καὶ σὲ σκλάβωνε. Ἡ καρδιά, νά τὸ ἀληθινὸ στολίδι,
τὸ ἄδολο πετράδι τῆς Κατινούλας. Ἡ δύστυχη, ἐρη-

είναι σὲ θέση νὰ κρίνουν τὸ ζήτημα καὶ νὰ δώσουν
γνώμη. Ἐγὼ γιὰ τὴν ὥρα ἔνα βλέπω· τὴν ἀνάγκη
τοῦ Λεξικοῦ· καὶ θὰ κάνῃ μεγάλο ἔργο ὅχι μονάχα
ὅποιος ἢ ὅποιοι τὸ γράψουν, ἀλλὰ καὶ ὅποιος ἐπι-
στημονικὰ περιγράψῃ τὴν μέθοδο ποὺ πρέπει νὰ γρα-
φτῇ τὸ Λεξικό.

Πατήσια, 3)6)907.

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ

Μιὰ φορὰ εἶταν δύο ἀδερφάδες· ἡ μιὰ εἶταν πολὺ ὅμορφη καὶ καλή· Ἡ ἄλλη εἶταν πολὺ ἀσκημένη καὶ κακιά. Βγήκανε μιὰ μέρα αὐτὲς νὰ μαζέψουνε χορτάρια. Περνοῦσε καὶ τὸ βασιλόπαιδο γιὰ τὸ κυνήγι, καὶ στάθηκε καὶ τὶς χαιρέτησε. Ἡ πρώτη δύμας χτύπησε πολὺ στὸ μάτι του, κι ἀμαρτιανή πῆγε στὸ παλάτι, μεμιᾶς ἔστειλε προσενητάδες καὶ τὴ Κυτοῦσε. Αὐτὴ τὸ δέχτηκε. Ἡ ἄλλη πήγαινε νὰ σκάσῃ ἀπὸ τὴ ζούλια της, καὶ δὲν ἤξερε τι νὰ κάμη γιὰ νὰ χαλάσῃ τὶς προσενιές. "Ο, τι ἔκανε δύμας ἀδιαφόρετα· ἐκεῖνος τὴν πῆρε καὶ τὴ στεφανώθηκε μὲ μεγάλη ἀξία. Είχε δύμας κ' ἔκεινη τὴν ἀσκημην καὶ τὴν κακιὰ πάντα μαζὶ του. "Ηρτε καιρὸς κ' ἔφυγε τὸ βασιλόπαιδο στὸν πόλεμο. "Εγγράφε πιὰ καὶ ἔχναγραφε κάθε βδομάδα στὴ γυνήκια του, καὶ καίνη πάλες τὰ ίδια.

"Οσο τάχλεπε αὐτὰ ἡ ἄλλη ἡ κακιά, τόσο τὴν ἐπαιργεῖ ἡ κατάρα Κυρίου. Τί κάνει τότε; Πιάνει καὶ σκαρώνει ἔνα γράμμα, καὶ χύνει πιά μέσα σὸς τῆς τὸ φαρμάκου, καὶ λέει καὶ λέει τὰ χειρότερα πράματα γιὰ τὴν ἀδερφή της, τόσο ποὺ ἔκαμε τὸ βασιλόπαιδο νάρχισση νὰ συλλογίεται τι νὰ κάμη. "Ἄσ μὴ συνεριστῶ, εἶπε, τὴν πρώτη φορά, κ' ἔγραψε ἡ μερα πάλε στὴ γυναίκα του. Παίρνει καὶ δεύτερο ἀπὸ τὴν κακιά, παίρνει καὶ τρίτο. Τότες πιά ἀγρίεψε καὶ κείνος, τὴ μίσησε κ' ἔγραψε νὰ τὴ σκοτώσουν, γιατὶ δὲν ὑποφέρνει νὰ τ' ἀκούγη. Δὲν χάνει καιρό ἡ κακιά, βάζει καὶ τὴ σκοτώνουν. "Γιστερά πιάνει καὶ τὴ θάρτει κάτω ἀπὸ τὰ παναθύρια τοῦ παλατιοῦ. Τέλειωσε δ πόλεμος, γύρισε πίσω τὸ βασιλόπαιδο, πάξει στὴν κουνιάδα του τὴ κακιά, κι ἀρχίζει ἐκείνη καὶ τοῦ λέει: ἔνα σωρὸ καταφρονίες γιὰ τὴ γυναίκα του, καὶ πῶς δὲν μποροῦντε κ' ἐκείνη νὰ τὰ ὑποφέρνη, κ' ἔβαλε καὶ τὴ σκότωσαν. Μὲ τὶς πολυζηριές της αὕτη τὸν κατάφεσε καὶ τὸν πῆρε

καὶ ζοῦσαν πάλε μέσα στὸ παλατί σὰν καὶ πρῶτη. Φύτρωσε ἀπάγω στὸ λάκκο τῆς πρωτινῆς γυναικας του ἔνα χυπαρίσσι, κι ἔμιχ ἔβγαινε στὸ παναθήνιον δ ἄντρας της, ἐσκυθε τὸ χυπαρίσσι καὶ τοὺς χάδεῖς. "Αμα ἔβγαινε ἡ ἀδερφή της, ἔβγαις ἀγκάθια καὶ τὴν κέντρων. Μιὰ δυὸ αὐτὴ τὸ παρατήρησε, καὶ τὰ κατάλαβε, μὰ δὲν ὑμολόγησε στὸν ἔντρον της τίποτα, παρὰ τὸν παρακλήσεο μιὰ μέρα νὰ τὸ κόψῃ τὸ χυπαρίσσι, γιατὶ σκοτείνιαζε, λέει, τὸ παλάτι. Βάζει τὸ βροτιόπαιδο καὶ κόβουν τὸ χυπαρίσσι. "Αρχήτερα δῆμος ἡ κακιὰ αὐτὴ ἡ γυναικα του ἔβγκλε διαταγὴ νὰ μὴν τύχῃ καὶ πάρῃ κανεὶς ὅταν τὸ κόβουν καυτὰ πελεκούδα. Τέκουσαν ὅτοι εἴταν ἔκει κοντά, δὲν τίλμησε κανεὶς νάγγιξῃ κανένα κομάτι. Μιὰ γριὰ δύμας ποὺ εἴτανε στὸν παραμαχαλᾶ καὶ δὲν τάκουσε, πῆρε ἔνα κομάτι ὅταν περνοῦσε ἀπὸ κεῖ Πήγης καὶ τοῦτο μέσα στὸ σεντούκι ἀνάμεσα στὰ ροῦχα της γιὰ νὰ μυρίζουν. Βγῆκε Στερρά, καὶ γύριζε ἀπὸ δώ κι ἀπὸ κεῖ καὶ μάζευε ψωμιὰ καὶ τυριὰ ὄπως συνήθιζε καθε μέρα, καὶ ζύσε μ' αὐτά. Τὸ βράδι, σὰν πῆγε σπίτι της, εἰδε φροκαλισμένα, συγυρισμένα, παστρικά, καὶ καθε τρίχα στὸν τόπο του. Σάστισε ἡ γριὰ ποὺ πρώτη φορά είδε στὸ σπιτάκι της τέτοια ταξη. "Ολη νύχτα κύτο συλλογιζούνταν. Τὸ πρῶτη σηκώνεται καὶ βγαίνει ὅξω, ἀφοριὴ πώς θὰ τύγηρ, καὶ κρύβεται μέσα σ'ένα χάλασμα. Τὸ μεσημέρι πάσις κρυφά κρυφά καὶ κοπέλλα σὰν τὸ κούσο τὸ νερό! Ή δυορφιά της ταΐρι δὲν είχε. Τότες τὰ κατάλαβε πώς ἐκείνη τάκουνε αὐτά, φανερώνεται καὶ τὴν ρωτά ποιά είναι. Αὐτὴ δὲ μιλοῦσε στὴν ἀρχή. Σὰν ςρχισε ἡ γριὰ καὶ τὴν παρρκαλοῦσε, τότε κι αὐτὴ τὸ φανέρωσε πώς θυγῆκε μέσ' ἀπὸ τὸ σεντούκι ποὺ είχε κρυμένη τὸν πελεκούδα, δηλαδὴ πώς ἡ πελεκούδα ἔγινε κοπέλλα καὶ πώς εἴταν ἡ βροτιόπαιδα ποὺ σκότωσαν ἔδικα· φώτησε τὴν γριὰ γιὰ τὸν ἔντρον της, ἡ ζῆ. ρώτησε καὶ γιὰ τὴν ἀδερφή της, κι ἔμαθε πώς τὴν πῆρε γυναικα τὸ βασιλόπαιδο. "Οσο τὸ συλλογιούνταν αὐτὸ τόσο χολόσκανε. Μιὰ μέρα ἀκούσε πώς είναι ἔρρωστος δ ἄντρας της. Ησάνεις καὶ κάνεις ἔνα θάτσο καὶ τὸ βράζει μέσα στὸ γρυστὸ τὸ μαστραπά, καὶ ρίχνει μέσα καὶ τὸ δαχτυλίδι ποὺ φοροῦσε μὲ τόνυχα της. "Γατεράχ φωνάζει τὴν γριὰ καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ πάῃ νὰ τὸ δώσῃ στὰ χέρια του. Σηκώνεται ἡ γριά, παίρνει τὸ μαστραπά μὲ τὸ θάτσο, καὶ πηγαίνει. Πάει ἵσια στοῦ ἄντρος της τὰ χέρια καὶ τὸ δίνει.

ζωντάνεις τὸ πρόσωπό της. Παρατίρησε ἡ Ἀντρέας πώς σταν τὴν φιλοῦσε ἡ Μοιρίτα, προτοῦ θεωμομετρηθῇ, ὡς καὶ ἡ θερμοκρασία κατώτερη. Ὁ ἕδιος τῆς χάδεζε συχνὰ ἢ τὰ μαλλιά της; ἢ τὸ μέτωπο, τῆς ἐπικανεις καὶ τὸ γέροντα νά τὸ χαδεψή. Μὲ τὰ χάδια του, ὅσο κι ὃν πασκεῖς νά τὸ κρύψῃ, λίγωνε μέσα της ἡ ἔμοιρη. Καὶ τί σημαίνει ἀυτό; Σημαίνει τοιχα πώς τὸν ἄγκαρον, ὥσπες δηλαδὴ ἐννοοῦμε τὴν ἀγάπην ἀπὸ ἀντρας σὲ γυναικας καὶ ἀπὸ γυναικας σὲ ἀντρας; Ὁχι. Καὶ ναι. Ἀχ! ἐδὼ μῆς χρειαζεται κανένα πινέλλο ἀπὸ ποιητὴ φτειασμένον μῆς χρειαζευται χρώματα παρμένα κάπου ἀπὸ τὸ μυστικὸν οὐρανὸν τῆς Μπρετάννιας. Τὴν αἰσόδεφτη δύναμην που ἀν εἴγε ἀγαπήσει, θέβαζε στὸν ἀγάπην της, ἡ Κατινούλα τώρα τὴν συγκέντρωνε στὸν Ἀντρέα, συγκέντρωνε στὸν Ἀντρέα περισσότερο, πάω νά πῶ, τὴν ἴκανότητα τῆς μπορούμενης τῆς ἀγκάπης της, παρὰ τὴν ἀγάπην τὴν ἕδια. Στοχάσου μικρά πυκνοδεντριά σ' ἔνα βουμάνι, σὲ καμιά δεματιά, τὸ χειμώνα, σὰν ἔβρεξε· οἱ κορμοὶ κισσοτούλιγμένοι· δλόγυηνες οἱ κορφές· μᾶς ἡ πύκνα είναι τόση πού τὸ φῶς δὲ γιωρεῖ ὡς τὰ μέσα· στέκεται ὅζω ἀπὸ τὸ μέρος ἐκείνο τὸ κλειστό, ἀπὸ τὴν πυκνύδα τὴν δεματιανή, κι ἀπὸ ὅζω ἀργυρογυαλίζει δι κισσός δι μισθοεμένος μὲ τις.